

MdeV,

We praten vanavond en volgende week over onze begroting, de gemeentebegroting. Ondanks enkele onzekerheden ziet de financiële bestaanszekerheid van de gemeente er gunstig uit, ook op langere termijn. Hoe anders ziet de bestaanszekerheid van veel van onze inwoners er uit.

Volgens een recent TNO-rapport leven 550.000 mensen in energiearmoede. Omgerekend zouden dat er in Diemen zo'n 1000 inwoners kunnen zijn. Ze hebben hoge energiekosten, wonen meestal in een huis dat niet goed is geïsoleerd en hebben een laag inkomen. 40% van deze energiearme huishoudens heeft een inkomen uit bijstand of andere sociale voorziening en 40% leeft van een pensioen of AOW. 48% van alle huishoudens woont in een slecht of matig geïsoleerd huis, maar kan daar zelf niets aan doen. Ze zijn afhankelijk van hun verhuurder, in 75% van de gevallen een woningcorporatie.

In de Energielabelatlas is te zien dat in Diemen Beukenhorst een energielabel G heeft, het laagste label in Diemen. Hoe is dat mogelijk? De gemeente maakt toch jaarlijks prestatieafspraken met de corporaties? Die gaan toch ook over isoleren en verduurzamen? De meeste woningen in Beukenhorst hebben echter nog enkel glas, hebben kieren en naden waardoor warmte weglekt en de bewoners opgezadeld worden met hoge stookkosten. Daar komen de razendsnel gestegen energieprijzen van de afgelopen weken nog bovenop. Om een indruk te geven: Als ik nu mijn energiecontract zou moeten vernieuwen, ga ik 10x meer voor gas en 7x meer voor stroom betalen. En gaat het maandelijks voorschot van 140 Euro naar 300 Euro.

De gemeente wil energiecoaches inzetten. Wij twijfelen aan de effectiviteit van deze vrijwilligers. Een HvA-rapport over nut en noodzaak van deze coaches en de reacties van mensen in de Indische Buurt was vernietigend. Tips om de thermostaat op 16 graden te zetten en twee truien aan te trekken, klinken amateuristisch. Veel mensen leven in grote stress door hun dagelijkse worsteling met geldproblemen. Zij krimpen ineen als ze het woord 'duur' van duurzaamheid horen.

Deze mensen moeten ontzorgd worden, en daarvoor is meer nodig dan een praatje van een energiecoach. Energiecoaches lossen de energiearmoede immers niet op. In Diemen is de werving van 10 coaches erg moeizaam, er zijn er nog maar drie. Een geplande inwerk cursus is afgeblazen, zo lezen we in Binnenlands Bestuur. Wij zijn heel benieuwd wat het college met deze nieuwe gegevens gaat doen.

Het valt te verwachten dat als de energieprijzen blijven doorstijgen, energiebedrijven zullen omvallen -zoals gisteren gebeurde met Welkom Energie-, contracten worden opgebroken, voorschotten tussentijds verhoogd worden, jaarafrekeningen overschrijdingen tot 900 Euro te zien geven en afbetalingsregelingen niet nagekomen worden, dan moet een beroep gedaan worden op de afdeling Sociale Zaken van de gemeente. Mensen die het al niet breed hebben, houden niets over. Hun kleine bestedingsruimte voor voeding gaat volledig op aan energie. Hoe gaat het college hiermee om? Wat kan het college betekenen voor deze mensen met een inkomen onder het bestaansminimum, zonder dat ze naar de Voedselbank worden verwezen? Op zijn minst denk je aan een energietoeslag. Wij stellen voor hier in huis

een Denktank te formeren die de problemen in kaart brengt en die bedenkt wat de gemeente voor hen kan doen.

Een ander onderwerp, dat het gevolg kan zijn van het vorige: depressiviteit en eenzaamheid.

Volgens de recente GGD-monitor voelt 23% van de Amsterdammers zich door de coronacrisis depressiever, 27% voelt zich angstiger, en 15% voelt zich ernstig eenzaam. De meting vond vorig najaar plaats onder 10.000 Amsterdammers. Hoe anders zouden deze cijfers zijn als de meting nu, na 1,5 jaar coronacrisis, zou worden gehouden. In Diemen zou het kunnen gaan om 4000 tot 7000 inwoners. Dat betreft niet alleen ouderen of kwetsbaren. Het CBS meldde dat, vergeleken met de jaren vóór de coronapandemie, in de eerste helft van 2021 bijna 2 keer zoveel jongvolwassenen zich somber, angstig of eenzaam voelden. Het niet hebben van bestaanszekerheid, het niet onderhouden van sociale contacten, het niet hebben van een steunend netwerk en het niet opbouwen van gemeenschapsbanden leidt tot stress en schaadt de fysieke en mentale gezondheid. En wat moet je nou doen als een oma niet meer bij haar bewust niet-gevaccineerde kleindochter op bezoek gaat, omdat ze bang is het virus van haar eventueel besmette kleindochter op anderen over te brengen?

Onze fractie waardeert alle activiteiten die hierop door Diemense instellingen en anderen in de afgelopen 1,5 jaar zijn ondernomen. Die moeten worden voortgezet en geïntensiveerd. We zullen voorlopig de handen vol hebben aan het bestrijden van de gevolgen van de coronacrisis en het voorkomen van psychische misère bij Diemenaren. Dit en het volgend gemeentebestuur zal moeten nadenken over laagdrempelige en niet-bureaucratische methoden om mensen uit hun huis of kamer en bij elkaar te brengen, en hun financiële nood op te lossen. De lange wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg zullen hierbij niet behulpzaam zijn. Het openen van een buurtkamer bij Beukenhorst en eerder bij de Rode Kruislaan, na de opening van de huizen van de buurt, zijn belangrijke stappen om mensen bij elkaar te brengen. Een wijkinitiatief zoals de Groenploeg in de Anne Frankwijk, die ook mensen bij elkaar brengt, zou actief uitgerold moeten worden in heel Diemen.

Basisbanen

Alhoewel de werkloosheid historisch laag is en er een schreeuwend tekort is aan personeel, zijn er nog steeds mensen die niet op eigen kracht zonder werkervaring vanuit de bijstand aan het werk komen. Een half jaar terug hebben we een initiatief voor de instelling van basisbanen in Diemen genomen. Na Amsterdam, Groningen, en nu ook Amstelveen, willen wij het bestaande beleid voor herintreding van mensen met een bijstandsuitkering aanvullen met deze vorm van 'opstapbanen' voor mensen die op de reguliere arbeidsmarkt nog niet terecht kunnen. Tijdens onze voorbereidingsgesprekken met ambtenaren is geopperd hen bijvoorbeeld als gastheer/vrouw een rol te laten spelen in de eerder genoemde buurtkamers en huizen van de buurt. Tijdens de behandeling van de Kaderbrief hebben we afgezien van het indienen van een basisbanen-motie vanwege financiële onzekerheden. De voorliggende begroting 2022 geeft echter een beter beeld van de financiële positie van de gemeente dan de Kaderbrief. En de recent ontvangen septembercirculaire geeft een nóg beter beeld dan de begroting zelf. In plaats van een overschot van een 6,5 ton wordt nu rekening gehouden met een overschot van ca. 2,2 miljoen Euro in 2022 en gemiddeld 9 ton in volgende jaren. Vandaar dat wij de raad nu wel vragen om in te stemmen met het amendement dat wij hebben opgesteld.

Vz,

De laatste Algemene Beschouwingen worden vaak aangegrepen om terug te blikken. Onze fractie is niet ontevreden over de afgelopen vier jaar. We wilden ouderen een stem geven in de gemeentepolitiek en hoopten dat andere partijen dat ook zouden gaan doen. We wilden

ook mensen een stem geven die meestal niet in dit huis worden gehoord. Tegelijk wilden we geen one-issue partij zijn. We hebben veel vragen gesteld. De antwoorden waren niet altijd bevredigend, maar blijven doorvragen heeft wel enige druk op de ketel gezet, zoals bij datacenters. Door ons opgestelde moties, o.a. over het opschorten van de jaarlijkse huurverhoging, het niet verwarmen van warmtenetten met biomassa, de deelname aan de Statiegeld-alliantie, de opvang van vluchtelingenkinderen en een diverser personeelsbeleid, zijn aangenomen. De Stadspas werd uitgebreid naar een grotere doelgroep. Op ons initiatief zijn Struikelstenen gelegd, zodat de herinnering aan uit Diemen weggevoerde joodse inwoners levend blijft.

In sommige gevallen kwamen we te vroeg, zoals bij een zelfbewoningsplicht voor eigenaren van woningen of instelling van een verhuiscoach of verhuiskostenregeling, en stelde het college of een collegepartij dit later voor aan de raad, en werd of wordt dat alsnog aangenomen. En we hebben vrij consequent de toegenomen drukte op straat en de krappe ruimte voor voetgangers en fietsers aan de orde gesteld. Met als gevolg dat de Diemerbrug verbreed gaat worden en een onderzoek gedaan wordt naar een nieuwe brugverbinding over de Weespertrekvaart. Het college reageerde in eerste instantie niet altijd enthousiast, maar draaide in sommige gevallen toch bij.

Met het parkeerbeleidsplan stonden we alléén met een langere parkeerduur in de blauwe zone en het betaald parkeren voor gehandicapten, maar we weten inmiddels wel hoeveel mensen deze onderwerpen belangrijk vinden. En recent hebben we de aandacht gevestigd op aquathermie als alternatief om sommige Diemense woonwijken te verwarmen en te koelen. Aquathermie wordt nu in de Transitievisie Warmte als een serieuze optie genoemd voor de wijken langs het AR-kanaal en de Weespertrekvaart. De film n.a.v. onze informatieavond is bijna gereed en wordt door ons gedeeld met iedereen die het onderwerp interessant genoeg vindt.

Tenslotte kunnen we stellen dat we vanaf de vorige verkiezingen hebben proberen te investeren in goede relaties met andere partijen, wethouders en raadsleden. Als er dan toch iemand aftreedt, kun je opnieuw beginnen, maar dat hoort erbij. In de raad kan het af en toe schuren, maar de onderlinge verhoudingen zijn in het algemeen goed te noemen. Onze fractie heeft moties en amendementen van alle andere partijen ondersteund, en omgekeerd is dat ook gebeurt.

We eindigen deze eerste termijn van onze algemene beschouwingen met een hartekreet, n.l. dat we hopen en vinden dat met Covid-19 besmette niet-gevaccineerden komende tijd níet de bedden in de ziekenhuizen gaan bezetten. Gevaccineerde ouderen, kwetsbaren en anderen die al lang op de wachtlijsten staan, hebben ook eindelijk recht op hun operatie of behandeling!